

Καταπολέμηση της ατιμωρησίας

*Απόσπασμα από τη 14^η Γενική Έκθεση,
δημοσιεύθηκε το 2004*

25. Ο λόγος ύπαρξης της ΕΠΒ είναι η «πρόληψη» των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Έχει τα μάτια της στο μέλλον και όχι στο παρελθόν. Ωστόσο, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται όταν έχει συμβεί κακομεταχείριση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προληπτικής εντολής της Επιτροπής, δεδομένων των συνεπειών που έχει μια τέτοια ενέργεια για τη μελλοντική συμπεριφορά.

Η αξιοπιστία της απαγόρευσης των βασανιστηρίων και άλλων μορφών κακομεταχείρισης υπονομεύεται κάθε φορά που οι αξιωματούχοι υπεύθυνοι για τέτοιου είδους αδικήματα δεν λογοδοτούν για τις πράξεις τους. Αν η εμφάνιση πληροφοριών που υποδεικνύουν κακομεταχείριση δεν ακολουθείται από μία άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση, εκείνοι που προβαίνουν στην την κακοποίηση ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους, γρήγορα θα αρχίσουν να πιστεύουν - και πολύ λογικά - ότι μπορούν να το κάνουν με ατιμωρησία. Όλες οι προσπάθειες προώθησης των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω αυστηρών πολιτικών επάνδρωσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης θα υπονομευθούν. Μη λαμβάνοντας αποτελεσματική δράση, τα εν λόγω άτομα - συνεργάτες, ανώτερα διευθυντικά στελέχη, ανακριτικές αρχές - θα συμβάλλουν τελικά στη διάβρωση των αξιών που αποτελούν τα θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας.

Αντίθετα, όταν οι υπεύθυνοι οι οποίοι δίνουν εντολή, εξουσιοδοτούν, ανέχονται ή διαπράττουν βασανιστήρια και κακομεταχείριση οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης για τις πράξεις ή τις παραλείψεις τους, ένα σαφές μήνυμα δίνεται ότι μια τέτοια συμπεριφορά δεν θα γίνει ανεκτή. Εκτός από τη μεγάλη αποτρεπτική του αξία, το μήνυμα αυτό θα καθησυχάσει το ευρύ κοινό ότι κανείς δεν είναι υπεράνω του νόμου, ούτε καν οι υπεύθυνοι για την τήρησή του. Η γνώση ότι οι υπεύθυνοι για κακομεταχείριση έχουν οδηγηθεί στη δικαιοσύνη θα έχει επίσης ευεργετική επίδραση για τα θύματα.

26. Η καταπολέμηση της ατιμωρησίας πρέπει να ξεκινά από το σπίτι, δηλαδή εντός του οικείου φορέα (αστυνομία ή σωφρονιστική υπηρεσία, στρατιωτική αρχή κλπ.). Πολύ συχνά η συναδελφική αλληλεγγύη οδηγεί σε μια προθυμία να μείνουμε ενωμένοι και να βοηθήσει ο ένας τον άλλον όταν γίνονται καταγγελίες για κακομεταχείριση, ακόμα και να καλύψουμε τις παράνομες πράξεις συναδέλφων. Απαιτείται θετική δράση, μέσω της εκπαίδευσης και του παραδείγματος, για την **προώθηση μιας κουλτούρας** όπου θεωρείται ως αντιεπαγγελματικό - και ανασφαλές από πλευράς σταδιοδρομίας - να εργαστούμε και να σχετιστούμε με συναδέλφους που έχουν καταφύγει στην κακομεταχείριση, όπου θεωρείται ως σωστό και επαγγελματικά επιβραβεύσιμο το να ανήκουμε σε μια ομάδα η οποία απέχει από τέτοιου είδους πράξεις.

Πρέπει να δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα στην οποία το σωστό πράγμα να κάνει κάποιος είναι να αναφέρει την κακομεταχείριση από συναδέλφους. Πρέπει να υπάρχει σαφής κατανόηση ότι η ενοχή για κακομεταχείριση εκτείνεται πέρα από τους πραγματικούς δράστες στους γνώστες ή σε όσους θα έπρεπε να είναι γνώστες, ότι η κακομεταχείριση συμβαίνει και παραλείπουν να δράσουν για να την αποτρέψουν ή να την αναφέρουν. Αυτό υποδηλώνει την ύπαρξη μιας σαφούς γραμμής αναφοράς καθώς και την υιοθέτηση προστατευτικών μέτρων για τους καταγγέλλοντες.

27. Σε πολλά κράτη που επισκέφθηκε η ΕΠΒ, βασανιστήρια και πράξεις όπως η κακομεταχείριση κατά την εκτέλεση του καθήκοντος, ο εξαναγκασμός για απόκτηση δήλωσης, η κατάχρηση εξουσίας κλπ. αποτελούν συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα που διώκονται αυτεπάγγελα. Η ΕΠΒ καλωσορίζει την ύπαρξη νομικών προβλέψεων αυτού του είδους.

Παρόλα αυτά, η ΕΠΒ βρήκε ότι, σε ορισμένες χώρες, οι διωκτικές αρχές έχουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την έναρξη προκαταρκτικής έρευνας όταν έρχονται στο φως πληροφορίες που σχετίζονται με πιθανή κακομεταχείριση ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους. Κατά την άποψη της Επιτροπής, ακόμη και κατά την απουσία κάποιας επίσημης καταγγελίας, οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να έχουν **νομική υποχρέωση να προβούν σε έρευνα** κάθε φορά που λαμβάνουν αξιόπιστες πληροφορίες, από οποιαδήποτε πηγή, ότι μπορεί να έχει συμβεί κακομεταχείριση ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, το νομικό πλαίσιο για λογοδοσία θα ενισχυθεί, εάν οι δημόσιοι λειτουργοί (αστυνομικοί, διευθυντές φυλακών κλπ.) υποχρεούνται επίσημα να ενημερώνουν αμέσως τις αρμόδιες αρχές όποτε αντιλαμβάνονται κάποιο στοιχείο ενδεικτικό κακομεταχείρισης.

28. Η ύπαρξη κατάλληλου νομικού πλαισίου δεν είναι από μόνη της επαρκής για να εγγυηθεί ότι θα ληφθεί κατάλληλη δράση σε σχέση με υποθέσεις πιθανής κακομεταχείρισης. Δέουσα προσοχή πρέπει να δοθεί στην **ευαισθητοποίηση των σχετικών αρχών στις σημαντικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει**.

Όταν τα άτομα που κρατούνται από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου οδηγηθούν ενώπιον εισαγγελικών και δικαστικών αρχών, αυτό παρέχει μια πολύτιμη ευκαιρία στα άτομα αυτά να δηλώσουν αν έχουν ή δεν έχουν υποστεί κακομεταχείριση. Περαιτέρω, ακόμα και με την απουσία μιας ρητής καταγγελίας, οι αρχές αυτές θα βρίσκονται σε θέση να αναλάβουν δράση εγκαίρως αν υπάρχουν άλλες ενδείξεις (π.χ. εμφανή τραύματα, η γενική εμφάνιση ή συμπεριφορά ενός ατόμου) ότι μπορεί να έχει υπάρξει κακομεταχείριση.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια των επισκέψεων της, η ΕΠΒ συναντά συχνά άτομα που ισχυρίζονται ότι είχαν καταγγείλει κακομεταχείριση σε εισαγγελείς ή / και σε δικαστές, αλλά ότι οι συνομιλητές τους δεν είχαν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το θέμα, ακόμη και όταν είχαν εμφανή τραύματα σε ορατά μέρη του σώματος. Η ύπαρξη ενός τέτοιου σεναρίου έχει κάποιες φορές επιβεβαιωθεί από τα ευρήματα της ΕΠΒ. Για παράδειγμα, η επιτροπή εξέτασε πρόσφατα το φάκελο μιας δικαστικής υπόθεσης η οποία, εκτός από την καταγραφή των ισχυρισμών για κακομεταχείριση, σημείωνε επίσης διάφορους μώλωπες και οιδήματα στο πρόσωπο, τα πόδια και την πλάτη του εν λόγω ατόμου. Παρά το γεγονός ότι οι πληροφορίες που καταγράφονται στο φάκελο θα μπορούσε να ειπωθεί ότι αποτελούσαν εκ πρώτης όψεως στοιχεία κακομεταχείρισης, οι αρμόδιες αρχές δεν κίνησαν έρευνα και δεν ήταν σε θέση να δώσουν μια πειστική εξήγηση για την αδράνειά τους.

Επίσης, δεν είναι ασυνήθιστο για άτομα να ισχυρίζονται ότι φοβόντουσαν να καταγγείλουν την κακομεταχείριση, λόγω της παρουσίας κατά την ακρόαση με τον εισαγγελέα ή τον δικαστή από των ίδιων οργάνων επιβολής του νόμου που τα είχαν ανακρίνει ή ότι είχαν ρητά αποθαρρυνθεί από το να κάνουν, λόγω του ότι δεν θα ήταν προς το συμφέρον τους.

Είναι επιτακτική ανάγκη οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές να αναλαμβάνουν αποφασιστική δράση, όταν προκύπτουν πληροφορίες ενδεικτικές κακομεταχείρισης. Επίσης, θα πρέπει να διεξάγουν τις διαδικασίες με τέτοιο τρόπο, ώστε τα εν λόγω άτομα να έχουν μια πραγματική ευκαιρία να κάνουν μια δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα έχουν μεταχειριστεί.

29. **Η επαρκής αξιολόγηση ισχυρισμών κακομεταχείρισης** πολύ συχνά κάθε άλλο θα είναι παρά μια απλή υπόθεση. Ορισμένοι τύποι κακομεταχείρισης (όπως ασφυξία ή ηλεκτροσόκ) δεν αφήνουν εμφανή σημάδια ή δεν θα αφήσουν εάν πραγματοποιηθούν με ένα βαθμό ικανότητας. Επίσης, ο εξαναγκασμός ενός ατόμου να σταθεί, να γονατίσει ή να σκύψει σε μια άβολη θέση για ατελείωτες ώρες ή η στέρηση του ύπνου, είναι απίθανο να αφήσει σαφώς αναγνωρίσιμα ίχνη. Ακόμη και χτυπήματα στο σώμα μπορεί να αφήσουν μόνο ελαφρά σωματικά σημάδια, δύσκολα να παρατηρηθούν και γρήγορα να εξασθενίσουν. Κατά συνέπεια, όταν ισχυρισμοί αυτών των μορφών κακομεταχείρισης τεθούν υπόψη των εισαγγελικών ή δικαστικών αρχών, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές ώστε να μην δώσουν υπερβολική σημασία στην απουσία φυσικών ενδείξεων. Το ίδιο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν η ισχυριζόμενη κακομεταχείριση είναι κυρίως ψυχολογικής φύσης (σεξουαλική ταπείνωση, απειλές για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα του κρατούμενου ή / και της οικογένειάς του κλπ.). Η επαρκής αξιολόγηση του αληθούς των ισχυρισμών για κακομεταχείριση μπορεί να απαιτήσει τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων από όλους τους ενδιαφερόμενους και την έγκαιρη διευθέτηση επιτόπιων επιθεωρήσεων ή / και ειδικών ιατρικών εξετάσεων.

Οποτεδήποτε ένοχοι εγκληματικής ενέργειας παρουσιαστούν ενώπιον εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής και ισχυριστούν ότι τους κακομεταχειρίστηκαν, οι ισχυρισμοί αυτοί θα πρέπει αμέσως να καταγραφούν, να δοθεί αμέσως εντολή ιατροδικαστικής εξέτασης (περιλαμβανομένης, αν χρειάζεται, εξέτασης από ιατροδικαστικό ψυχολόγο) και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα που θα διασφαλίσουν τη σωστή διερεύνηση των ισχυρισμών. Μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να ακολουθηθεί είτε το εν λόγω άτομο φέρει ορατά εξωτερικά τραύματα είτε όχι. Ακόμα και στην απουσία ρητού ισχυρισμού κακομεταχείρισης, θα πρέπει να ζητηθεί ιατροδικαστική εξέταση όποτε υπάρχουν άλλοι λόγοι να πιστεύεται ότι ένα άτομο θα μπορούσε να ήταν θύμα κακομεταχείρισης.

30. Είναι επίσης σημαντικό το γεγονός ότι κανένα εμπόδιο δεν θα πρέπει να τοποθετείται μεταξύ των ατόμων που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν κακομεταχείριση (που μπορεί κάλλιστα να έχουν αποφυλακιστεί χωρίς να έχουν οδηγηθεί ενώπιον εισαγγελέα ή δικαστή) και των γιατρών που μπορούν να παρέχουν ιατροδικαστικές εκθέσεις που αναγνωρίζονται από τις εισαγγελικές και δικαστικές αρχές. Για παράδειγμα, η πρόσβαση σε έναν τέτοιο γιατρό δεν θα πρέπει να υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση από ανακριτική αρχή.

31. Η ΕΠΒ είχε την ευκαιρία, σε αρκετές από τις εκθέσεις των επισκέψεών της, να αξιολογήσει τις δραστηριότητες των αρχών που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή επίσημων ερευνών και για να επιβάλλουν ποινικές ή πειθαρχικές ποινές σε υποθέσεις που αφορούν ισχυρισμούς για κακομεταχείριση. Κάνοντάς το αυτό, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς και τα πρότυπα που περιέχονται σε ένα οπλοστάσιο διεθνών κειμένων. Είναι πλέον μια καθιερωμένη αρχή ότι η **αποτελεσματική διερεύνηση**, ικανή να οδηγήσει στον εντοπισμό και την τιμωρία των υπευθύνων για κακομεταχείριση, είναι απαραίτητη για να δώσει πρακτικό νόημα στην απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Η συμμόρφωση με την αρχή αυτή συνεπάγεται ότι στις αρχές που είναι υπεύθυνες για τις έρευνες παρέχονται όλοι οι απαραίτητοι πόροι, τόσο ανθρώπινοι όσο και υλικοί. Επιπλέον, οι έρευνες πρέπει να πληρούν ορισμένα βασικά κριτήρια.

32. Για να είναι αποτελεσματική μια έρευνα **σχετικά με πιθανή κακομεταχείριση**, είναι απαραίτητο τα άτομα που είναι υπεύθυνα για την πραγματοποίησή της να είναι ανεξάρτητα από εκείνα που εμπλέκονται στα γεγονότα. Σε ορισμένες δικαιοδοσίες, όλες οι καταγγελίες για κακομεταχείριση από την αστυνομία ή άλλους δημόσιους λειτουργούς θα πρέπει να υποβληθούν σε εισαγγελέα και εκείνος - και όχι η αστυνομία - θα καθορίσει αν θα πρέπει να ανοίξει μια προκαταρκτική έρευνα για μια καταγγελία. Η ΕΠΒ εκφράζει την ικανοποίησή της για μια τέτοια προσέγγιση. Ωστόσο, δεν είναι ασυνήθιστο η καθημερινή ευθύνη της επιχειρησιακής διεξαγωγής της έρευνας να επανέλθει στα εν υπηρεσία όργανα επιβολής του νόμου. Η συμμετοχή του εισαγγελέα στη συνέχεια περιορίζεται στο να δίνει εντολή στους υπάλληλους αυτούς να διεξάγουν έρευνες, να επιβεβαιώνει τη λήψη του αποτελέσματος και να αποφασίζει αν θα πρέπει να ασκηθεί ποινική δίωξη ή όχι. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι οι εν λόγω υπάλληλοι δεν είναι από την ίδια υπηρεσία, όπως εκείνοι που αποτελούν το αντικείμενο της έρευνας. Στην ιδανική περίπτωση, αυτοί που είναι επιφορτισμένοι με την επιχειρησιακή διεξαγωγή της έρευνας θα πρέπει να είναι εντελώς ανεξάρτητοι από τον οργανισμό που εμπλέκεται. Επιπλέον, οι διωκτικές αρχές πρέπει να ασκούν στενή και αποτελεσματική εποπτεία της επιχειρησιακής διεξαγωγής της έρευνας σχετικά με πιθανή κακομεταχείριση από δημόσιους λειτουργούς. Θα πρέπει να τους παρέχεται σαφής καθοδήγηση ως προς τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να εποπτεύουν τέτοιες έρευνες.

33. Μια έρευνα για την πιθανή κακομεταχείριση από δημόσιους λειτουργούς πρέπει να συμμορφώνεται με το κριτήριο της επιμέλειας. Πρέπει να είναι ικανή να οδηγήσει σε προσδιορισμό του κατά πόσον βία ή άλλες μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ή δεν ήταν δικαιολογημένες υπό τις περιστάσεις και για τον εντοπισμό και, αν χρειάζεται, την τιμωρία των εμπλεκόμενων. Αυτή δεν είναι μια υποχρέωση αποτελέσματος, αλλά μέσων. Απαιτεί να ληφθούν όλα τα εύλογα μέτρα για τη διασφάλιση μαρτυρίας σχετικά με το περιστατικό, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του εντοπισμού και της λήψης συνέντευξης από τα φερόμενα ως θύματα, τους υπόπτους και τους αυτόπτες μάρτυρες (π.χ. αστυνομικοί σε υπηρεσία, άλλοι κρατούμενοι), να κατάσχουν τα όργανα που μπορεί να χρησιμοποιήθηκαν στην κακομεταχείριση και να συγκεντρωθούν ιατροδικαστικά στοιχεία. Όπου ισχύει, θα πρέπει να γίνεται μια αυτοψία που παρέχει μια πλήρη και ακριβή καταγραφή των τραυματισμών και μια αντικειμενική ανάλυση των κλινικών ευρημάτων, όπως την αιτία του θανάτου.

Η έρευνα πρέπει επίσης να διεξαχθεί με ολοκληρωμένο τρόπο. Η ΕΠΒ συνάντησε περιπτώσεις όπου, παρά τα πολυάριθμα υποτιθέμενα περιστατικά και γεγονότα που σχετίζονταν με πιθανή κακομεταχείριση, το πεδίο της έρευνας ήταν υπερβολικά οριοθετημένο, σημαντικά επεισόδια και οι συνθήκες που τα περιέβαλαν και ήταν ενδεικτικές κακομεταχείρισης αγνοήθηκαν.

34. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΠΒ επιθυμεί να καταστήσει σαφές ότι έχει ισχυρές αμφιβολίες σχετικά με την πρακτική που παρατηρείται σε πολλές χώρες όπου τα όργανα επιβολής του νόμου ή οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι φοράνε μάσκες ή κουκούλες κατά την εκτέλεση συλλήψεων, τη διενέργεια ανακρίσεων, ή την αντιμετώπιση ταραχών στη φυλακή. Αυτό σαφώς θα παρεμποδίσει την αναγνώριση των πιθανών υπόπτων, αν και όταν προκύψουν καταγγελίες για κακομεταχείριση. Η πρακτική αυτή θα πρέπει να ελέγχεται αυστηρά και να χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις που είναι δεόντως αιτιολογημένες. Σπάνια, αν όχι ποτέ, θα δικαιολογηθεί στο περιβάλλον της φυλακής.

Επίσης, η πρακτική που βρέθηκε σε ορισμένες χώρες του δεσίσματος των ματιών προφυλακισμένων θα πρέπει να απαγορεύεται ρητά. Μπορεί να παρεμποδίσει σοβαρά την άσκηση της ποινικής δίωξης εναντίον εκείνων που βασανίζουν ή κακομεταχειρίζονται και έχει συμβεί σε ορισμένες περιπτώσεις γνωστές στην ΕΠΒ.

35. Για να είναι αποτελεσματική, η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με άμεσα και εύλογα γρήγορο τρόπο. Η ΕΠΒ έχει βρει περιπτώσεις όπου οι αναγκαίες ερευνητικές δραστηριότητες καθυστέρησαν αδικαιολόγητα ή όπου οι εισαγγελικές ή δικαστικές αρχές αποδεδειγμένα δεν είχαν την απαιτούμενη βούληση να χρησιμοποιήσουν τα νομικά μέσα που είχαν στη διάθεσή τους για να αντιδράσουν σε καταγγελίες ή άλλες σχετικές πληροφορίες ενδεικτικές κακομεταχείρισης. Οι εν λόγω έρευνες ανεστάλησαν επ' αόριστο ή απορρίφθηκαν και τα όργανα επιβολής του νόμου που εμπλέκονταν σε κακομεταχείριση κατάφεραν να αποφύγουν εντελώς την ποινική ευθύνη. Με άλλα λόγια, η απάντηση σε αδιάσειστα στοιχεία σοβαρού παραπτώματος είχαν σαν αποτέλεσμα μια «έρευνα» ανάξια του ονόματός της.

36. Εκτός από τα προαναφερθέντα κριτήρια για μια αποτελεσματική έρευνα, θα πρέπει να υπάρχει ένα επαρκές στοιχείο δημοσίου ελέγχου της έρευνας ή των αποτελεσμάτων της, που θα διασφαλίσει λογοδοσία στην πράξη και στη θεωρία. Ο βαθμός ελέγχου που απαιτείται μπορεί κάλλιστα να διαφέρει από υπόθεση σε υπόθεση. Σε ιδιαίτερα σοβαρές υποθέσεις, μια δημόσια έρευνα μπορεί να είναι κατάλληλη. Σε όλες τις περιπτώσεις, το θύμα (ή, ανάλογα με την περίπτωση, ο πλησιέστερος συγγενής του θύματος) θα πρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία στο βαθμό που απαιτείται για την προστασία των νόμιμων συμφερόντων του.

37. Οι **πειθαρχικές διαδικασίες** παρέχουν ένα πρόσθετο είδος αποκατάστασης της κακομεταχείρισης και μπορεί να πραγματοποιηθούν παράλληλα με τις ποινικές διαδικασίες. Η πειθαρχική υπαιτιότητα των εν λόγω υπαλλήλων θα πρέπει να εξετάζεται συστηματικά, ανεξάρτητα από το αν το εν λόγω παράπτωμα βρέθηκε ότι συνιστά ποινικό αδίκημα. Η ΕΠΒ συνέστησε μια σειρά από διαδικαστικούς μηχανισμούς προστασίας που πρέπει να ακολουθούνται στο πλαίσιο αυτό. Για παράδειγμα, οι ομάδες εκδίκασης για πειθαρχικές διαδικασίες της αστυνομίας θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον ένα ανεξάρτητο μέλος.

38. Οι έρευνες σε πιθανά πειθαρχικά αδικήματα δημοσίων λειτουργών μπορούν να πραγματοποιηθούν από ένα ξεχωριστό τμήμα εσωτερικών ερευνών εντός των δομών των σχετικών φορέων. Παρόλα αυτά, η ΕΠΒ ενθαρρύνει σθεναρά τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου ανεξάρτητου φορέα έρευνας. Ένας τέτοιος φορέας θα έχει τη δύναμη να δίνει εντολή για την έναρξη πειθαρχικών διαδικασιών.

Ανεξάρτητα από την επίσημη δομή του φορέα έρευνας, η ΕΠΒ θεωρεί ότι οι λειτουργίες του θα πρέπει να γνωστοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο. Εκτός από τη δυνατότητα των ατόμων να υποβάλλουν καταγγελίες άμεσα στο φορέα, θα πρέπει να είναι υποχρεωτικό για τις δημόσιες αρχές, όπως η αστυνομία να καταγράφει όλα τα διαβήματα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια καταγγελία. Για το σκοπό αυτό, κατάλληλα έντυπα θα πρέπει να εισαχθούν για την επιβεβαίωση της παραλαβής μιας καταγγελίας και την επιβεβαίωση ότι θα υπάρξει συνέχεια του θέματος.

Αν, σε μια δεδομένη υπόθεση, διαπιστωθεί ότι η συμπεριφορά των εν λόγω λειτουργών μπορεί να είναι ποινικής φύσεως, ο φορέας έρευνας θα πρέπει πάντα να ενημερώνει άμεσα - χωρίς καθυστέρηση - τις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

39. Θα πρέπει να δοθεί μεγάλη προσοχή για να διασφαλιστεί ότι άτομα που μπορεί να έχουν πέσει θύματα κακομεταχείρισης από δημόσιους φορείς δεν αποθαρρύνονται από την υποβολή καταγγελίας. Για παράδειγμα, οι πιθανές αρνητικές συνέπειες της δυνατότητας για τους εν λόγω υπαλλήλους να ξεκινήσουν διαδικασίες για δυσφήμιση εναντίον ατόμου που τους κατηγορεί άδικα για κακομεταχείριση πρέπει να επανεξετάζονται. Η ισορροπία μεταξύ συγκρουόμενων νομίμων ενδιαφερόντων πρέπει να καθιερωθεί ομοιόμορφα. Αναφορά πρέπει επίσης να γίνει στο πλαίσιο αυτό, σε ορισμένα σημεία που έχουν ήδη αναφερθεί στην παράγραφο 28.

40. Οποιοδήποτε στοιχείο κακομεταχείρισης από δημόσιους φορείς που προκύπτει κατά τη διάρκεια **αστικών διαδικασιών** επίσης χρειάζεται εξονυχιστικό έλεγχο. Για παράδειγμα, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υπήρξαν επιτυχείς αξιώσεις για αποζημίωση ή εξωδικαστική επίλυση διαφορών για λόγους που συμπεριλαμβάνουν την επίθεση από αστυνομικούς, η ΕΠΒ συνέστησε να πραγματοποιηθεί μια ανεξάρτητη αξιολόγηση. Μια τέτοια επανεξέταση θα πρέπει να επιδιώξει να εντοπίσει αν, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα των καταγγελιών εναντίον των εν λόγω αστυνομικών, το θέμα των ποινικών ή / και πειθαρχικών διαδικασιών θα πρέπει να (επαν) εξεταστεί.

41. Είναι αυτονόητο ότι ανεξάρτητα του πόσο αποτελεσματική μπορεί να είναι μια έρευνα, θα είναι λίγο ωφέλιμη, αν **οι κυρώσεις που επιβάλλονται για κακομεταχείριση** είναι ανεπαρκείς. Όταν αποδεικνύεται η κακομεταχείριση, η επιβολή κατάλληλης ποινής θα πρέπει να ακολουθήσει. Αυτό θα έχει ένα πολύ ισχυρό αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Αντίθετα, η επιβολή ελαφρών ποινών μπορεί μόνο να προκαλέσει ένα κλίμα ατιμωρησίας.

Φυσικά, οι δικαστικές αρχές είναι ανεξάρτητες και ως εκ τούτου, ελεύθερες να καθορίζουν, εντός των παραμέτρων που ορίζει ο νόμος, την ποινή σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση. Ωστόσο, μέσω αυτών των παραμέτρων, η πρόθεση του νομοθέτη πρέπει να είναι σαφής: ότι το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης θα πρέπει να υιοθετήσει μια αυστηρή στάση όσον αφορά τα βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης. Με τον ίδιο τρόπο, οι κυρώσεις που επιβάλλονται μετά τον προσδιορισμό της πειθαρχικής υπαιτιότητας θα πρέπει να είναι ανάλογες με τη σοβαρότητα της υπόθεσης.

42. Τέλος, κανείς δεν πρέπει να μείνει σε οποιαδήποτε αμφιβολία σχετικά με τη **δέσμευση των κρατικών αρχών** για την καταπολέμηση της ατιμωρησίας. Αυτό θα υποστηρίξει την ανάληψη δράσης σε όλα τα άλλα επίπεδα. Όταν είναι αναγκαίο, οι αρχές αυτές δεν θα πρέπει να διστάσουν να παραδώσουν, μέσα από μια επίσημη δήλωση στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο, το σαφές μήνυμα ότι πρέπει να υπάρξει «μηδενική ανοχή» στα βασανιστήρια και τις άλλες μορφές κακομεταχείρισης.